

Dokument z posiedzenia

A9-0051/2023

7.3.2023

SPRAWOZDANIE

Europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: priorytety w zakresie zatrudnienia i priorytety społeczne na 2023 r.
(2022/2151(INI))

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

Sprawozdawczyni: Estrella Durá Ferrandis

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	19
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ.....	22
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	23

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

**w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej:
priorytety w zakresie zatrudnienia i priorytety społeczne na 2023 r.
(2022/2151(INI))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 9 i 149 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawie rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2023 (COM(2022)0780),
 - uwzględniając wniosek Komisji z dnia 22 listopada 2022 r. dotyczący wspólnego sprawozdania Komisji i Rady o zatrudnieniu (COM(2022)0783),
 - uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 22 listopada 2022 r. dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro (COM(2022)0782),
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 22 listopada 2022 r. pt. „Sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2023 r.” (COM(2022)0781),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 listopada 2022 r. pt. „Ogólna ocena projektów planów budżetowych na 2023 r.” (COM(2022)0900),
 - uwzględniając Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Radę, Parlament i Komisję Europejską w listopadzie 2017 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie kierunków reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego (COM(2022)0583),
 - uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Urzędu ds. Pracy z listopada 2021 r. zatytułowane „Labour shortages and surpluses” [Niedobory i nadwyżki siły roboczej],
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A9-0051/2023),
- A. mając na uwadze, że we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu na 2023 r. położono większy nacisk na wdrażanie celów zrównoważonego rozwoju ONZ, celów Europejskiego Zielonego Ładu i Europejskiego filaru praw socjalnych zgodnie z zobowiązaniami zawartymi w planie działania Europejskiego filaru praw socjalnych z marca 2021 r. oraz z zobowiązaniami przywódców UE podjętymi w deklaracji z Porto z 8 maja; mając na uwadze, że wdrażanie to powinno wspomóc dążenie Unii do ekologicznej, cyfrowej i sprawiedliwej transformacji oraz przyczynić się do osiągnięcia pozytywnej konwergencji społeczno-gospodarczej; mając na uwadze, że z wielu ocen

Komisji dotyczących europejskiego semestru wynika, że przestrzeganie jego zaleceń było niskie, częściowo z powodu jego ograniczonej egzekwowalności, w tym również w przypadku spraw z zakresu polityki społecznej;

- B. mając na uwadze, że z badania Eurofound¹ wynika, iż we wszystkich państwach członkowskich UE nadal odnotowuje się problemy związane z kosztami utrzymania, a 48% respondentów z trudem wiąże koniec z końcem; mając na uwadze, że wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie spowodowała kryzys humanitarny, energetyczny i gospodarczy w UE oraz pogłębiła istniejące nierówności; mając na uwadze, że działania w ramach Europejskiego filaru praw socjalnych pomogłyby stworzyć wysokiej jakości możliwości zatrudnienia i sprawiedliwe systemy ochrony socjalnej, które mają kluczowe znaczenie dla poprawy przyszłej odporności;
- C. mając na uwadze, że chociaż średnia stopa bezrobocia w UE utrzymywała się na stałym poziomie 6% w sierpniu 2022 r., przedsiębiorstwa unijne mają trudności ze znalezieniem pracowników o wymaganych umiejętnościach; mając na uwadze, że dostępność wykwalifikowanego personelu i doświadczonej kadry kierowniczej jest najważniejszym problemem jednej czwartej małych i średnich przedsiębiorstw UE (MŚP), które z kolei stanowią 99 % wszystkich przedsiębiorstw w UE²;
- D. mając na uwadze, że badanie Eurobarometru wykazało, iż nierówności społeczne są najpoważniejszym problemem obywateli UE, a nierówności te zostały pogłębione przez społeczne i gospodarcze skutki pandemii COVID-19, a także inne problemy strukturalne; mając na uwadze, że wysoki poziom nierówności dochodów może mieć destrukcyjny wpływ na wzrost gospodarczy i zagrażać spójności społecznej; mając na uwadze, że wzrastające koszty utrzymania i rosnąca w zawrotnym tempie inflacja, które wynikają z ogromnego wzrostu cen energii, paliw, żywności i podstawowych towarów w całej Europie, powodują kryzys gospodarczy i społeczny; mając na uwadze, że jeszcze przed pandemią 78% ludności UE chciało, aby ich rządy krajowe zrobiły więcej w celu zmniejszenia nierówności dochodowych³; mając na uwadze, że zbliżający się przegląd ram zarządzania gospodarczego stanowi wyjątkową okazję do wspierania inwestycji społecznych;
- E. mając na uwadze, że ubóstwo, w tym ubóstwo pracujących, pozostaje wyzwaniem dla wielu państw członkowskich; mając na uwadze, że pracownicy zatrudnieni na podstawie umów o pracę na czas określony są znacznie bardziej narażeni na ubóstwo pracujących niż pracownicy zatrudnieni na podstawie umów na czas nieokreślony; mając na uwadze, że ubóstwo pracujących wzrosło z 8,5% w 2010 r. do 9% w 2019 r. w UE, ale pozostało na niezmiennym poziomie w latach 2020–2021 ze względu na szybką interwencję polityczną podczas pandemii; mając na uwadze, że ubóstwo pracujących musi być ściśle monitorowane, zwłaszcza w świetle niedawnego negatywnego wpływu inflacji na płace realne; mając na uwadze, że w wielu państwach

¹ Eurofound, *The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background Paper [Kryzys kosztów utrzymania i ubóstwo energetyczne w UE: oddziaływanie społeczne i reakcje polityczne – dokument informacyjny]*, 2022 r.

² Eurostat, *Key Figures on European Businesses [Kluczowe dane o europejskich przedsiębiorstwach]*, wydanie z 2022 r., s. 10.

³ [Social Europe: Eurobarometer survey shows Europeans support stronger social policies and more social spending](#). [Społeczny wymiar Europy: badanie Eurobarometru pokazuje, że Europejczycy popierają silniejszą politykę społeczną i większe wydatki na cele społeczne]

UE poziomy płac realnych nadal kształtują się poniżej poziomu z kryzysowego roku 2009; mając na uwadze, że zyski przedsiębiorstw i wypłaty dywidend osiągnęły rekordowy poziom w drugim kwartale 2022 r.; mając na uwadze, że najdotkliwsze skutki odczuwają pracownicy o niskich dochodach i słabsze grupy społeczne, lecz poziom życia klasy średniej również szybko się pogarsza;

- F. mając na uwadze, że w przypadku osób zatrudnionych zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w UE w 2021 r. wynosiło 11,1%; mając na uwadze, że ponad 8% osób nadal przeznacza ponad 40% dochodu, jakim dysponują, na mieszkanie, a we wszystkich państwach członkowskich UE poczyniono niewielkie postępy w zmniejszaniu liczby osób bezdomnych; mając na uwadze, że systemy ochrony socjalnej są poddawane surowej próbie w procesie łagodzenia społecznych skutków kryzysu i zapewniania godnych warunków życia dla wszystkich oraz dostępu do podstawowych usług takich jak: opieka zdrowotna, edukacja i mieszkania; mając na uwadze, że usługi socjalne w niektórych państwach członkowskich są nadal nierówno rozwinięte w całej UE i borykają się z niedofinansowaniem i brakiem standardów jakości;
- G. mając na uwadze, że zmiana klimatu i degradacja środowiska doprowadziły do pogłębienia nierówności, ponieważ nieproporcjonalnie mocno wypłynęły na osoby ubogie oraz grupy szczególnie wrażliwe; mając na uwadze, że Zielonemu Ładowi koncentrującemu się na inwestycjach mających na celu przejście na gospodarkę bezemisyjną i neutralną dla klimatu musi towarzyszyć inwestowanie w ludzi, którzy nie mogą sobie pozwolić na zmianę; mając na uwadze, że konieczne jest zapewnienie wszystkim zrównoważonej przyszłości;
- H. mając na uwadze, że zgodnie z najnowszym sprawozdaniem Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) zmiana klimatu, globalne ocieplenie i utrata różnorodności biologicznej gwałtownie przyspieszają, o czym świadczą niedawne dramatyczne i ekstremalne zdarzenia pogodowe na całym świecie; mając na uwadze, że mieszkańcy Europy coraz bardziej odczuwają skutki załamania się klimatu i ekstremalnych zjawisk pogodowych spowodowanych zmianą klimatu; mając na uwadze, że podwyższono cele dotyczące dekarbonizacji do 2030 r., aby do 2050 r. osiągnąć neutralność pod względem emisji dwutlenku węgla; mając na uwadze, że wzmoczone działania łagodzące i dostosowawcze prowadzą do głębokiej transformacji unijnych i krajowych gospodarek i rynków pracy;
- I. mając na uwadze, że wysoka inflacja w całej UE, wraz z szybkim wzrostem cen energii i żywności, stanowi obciążenie dla gospodarstw domowych i MŚP, co najmocniej uderza w osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i o najniższych dochodach; mając na uwadze, że warunki na rynku energii i szybki wzrost cen pogłębiają ubóstwo energetyczne, na które ponad 50 mln osób w UE było narażonych już w 2019 r., przed wybuchem pandemii; mając na uwadze, że Europejski Bank Centralny (EBC) prognozuje, że inflacja w 2023 r. utrzyma się na wysokim poziomie (powyżej celu 2%) i w nadchodzących miesiącach Bank będzie nadal podnosił stopy procentowe; mając na uwadze, że kryzys kosztów utrzymania i zakłócenia na rynku mieszkaniowym, takie jak zwiększona finansjalizacja, mają negatywny wpływ na przystępność cenową mieszkań, co wiąże się z ryzykiem dalszego wzrostu bezdomności;

- J. mając na uwadze, że UE potrzebuje strategii przemysłowej, dzięki której jej baza przemysłowa stanie się bardziej odporna, bardziej skuteczna ze społecznego punktu widzenia i zrównoważona środowiskowo; mając na uwadze, że sprawiedliwa społecznie transformacja i przyszłość przemysłu wymagają ogromnych inwestycji publicznych; mając na uwadze, że taka strategia ma zasadnicze znaczenie w dążeniu do osiągnięcia celów klimatycznych, zwłaszcza tych określonych w porozumieniu paryskim; mając na uwadze, że strategia przemysłowa UE musi iść w parze ze strategią na rzecz zatrudnienia; mając na uwadze, że każdy sprawiedliwy i zrównoważony model produkcji powinien stawiać pracowników i związki zawodowe, a także interesy pracowników i zdobywaną przez wiele lat wiedzę fachową, u podstaw swojego rozwoju, aby zapewnić demokratyczne funkcjonowanie;
- K. mając na uwadze, że nowa gospodarka cyfrowa, w tym sztuczna inteligencja (AI), o ile będzie dobrze regulowana, może przynieść korzyści całemu społeczeństwu poprzez poprawę jakości życia i warunków pracy oraz zarówno utrzymanie zatrudnienia, jak i tworzenie nowych możliwości zatrudnienia wysokiej jakości, przy jednoczesnym wspieraniu dobrobytu i ułatwianiu przejścia na bardziej zrównoważoną, solidną i odporną gospodarkę;
- L. mając na uwadze, że według Eurofound w 2017 roku 20% miejsc pracy w Europie było „niskiej jakości”, co narażało zdrowie fizyczne lub psychiczne pracowników na zwiększone ryzyko; mając na uwadze, że według OECD niepewność finansowa i niepewność zatrudnienia są czynnikami ryzyka związanymi ze złym stanem zdrowia psychicznego; mając na uwadze, że inwestowanie w długoterminowe miejsca pracy wysokiej jakości ma kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania złemu stanowi zdrowia psychicznego pracowników;
- M. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 uwydatniła konieczność zwiększenia nadzoru i inwestycji we wszystkich państwach członkowskich, co posłuży zapewnieniu, aby były one odpowiednio przygotowane do radzenia sobie z przyszłymi kryzysami zdrowotnymi oraz były w stanie oferować dobrej jakości opiekę także w przypadku wszystkich innych chorób i schorzeń; mając na uwadze, że szczególną uwagę należy poświęcić potrzebom grup słabszych;
- N. mając na uwadze, że równouprawnienie płci i uwzględnianie aspektu płci powinny być sednem rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2023 r.;
- O. mając na uwadze, że wykwalifikowani pracownicy oraz kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia zrównoważonej i sprawiedliwej transformacji gospodarki europejskiej; mając na uwadze, że programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz programy szkoleniowe muszą być powszechnie dostępne, w tym pracownikom z niepełnosprawnościami, oraz powinny być ponadto dostosowane do potrzeb i możliwości pracowników;
- P. mając na uwadze, że pracownicy mają prawo do wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w dostępnym miejscu pracy i środowisku, które spełnia normy Europejskiego filaru praw socjalnych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy i przyczynia się do ich wdrażania;

1. podkreśla, że sprawne i skoordynowane działanie polityczne UE w trakcie pandemii COVID-19 złagodziło wstrząsy gospodarcze i ochroniło ludność przed najbardziej niekorzystnymi konsekwencjami kryzysu; uważa, że chociaż skutki rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie powodują występowanie wielu nowych wyzwań gospodarczych, społecznych i geopolitycznych dla gospodarki i społeczeństwa UE, inne długotrwałe wyzwania społeczne, takie jak ubóstwo, wykluczenie społeczne, sytuacje kryzysowe związane z klimatem i różnorodnością biologiczną oraz nierówności, nadal rosną i również należy się nimi zająć;
2. popiera dążenie Komisji i państw członkowskich do ściślejszej koordynacji reakcji politycznych UE w celu złagodzenia krótkoterminowych obciążeń związanych z wysokimi cenami energii i żywności, inflacją, zakłóceniami w łańcuchu dostaw, w tym brakami leków, rosnącym poziomem zadłużenia i zwiększonymi kosztami pożyczek, w tym kredytów hipotecznych, dla europejskich gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP i przedsiębiorców; podkreśla, że Unia Europejska potrzebuje modelu energetycznego, który zapewni powszechny dostęp do źródeł energii o obniżonej emisyjności i położy kres ubóstwu energetycznemu; podkreśla, że inwestycje społeczne są kluczowe, aby możliwe było osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w perspektywie średniookresowej i długookresowej oraz aby krajowe systemy opieki społecznej pełniły podstawową funkcję stabilizacyjną; podkreśla potrzebę utworzenia unijnego Funduszu na rzecz Suwerenności w celu zapewnienia m.in. elastyczności wszystkich państw członkowskich w podejmowaniu wyzwań społecznych, klimatycznych i środowiskowych;
3. podkreśla, że jednym z celów zrównoważonego wzrostu gospodarczego musi być zapewnienie sprzyjającej włączeniu społecznemu społeczno-ekologicznej transformacji naszych gospodarek, która będzie zapobiegać zaburzeniom równowagi społecznej, gospodarczej i środowiskowej dzięki zwalczaniu ubóstwa, ograniczaniu nierówności i tworzeniu godnych miejsc pracy z adekwatnym wynagrodzeniem i odpowiednimi warunkami pracy, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z celami zrównoważonego rozwoju i Europejskim filarem praw socjalnych;
4. wyraża zaniepokojenie, że 21,7% ludności UE jest zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przy czym kobiety i młodzi dorośli są na to ryzyko bardziej narażeni; zauważa, że główny cel polegający na zmniejszeniu ubóstwa o 15 mln osób nie zostanie osiągnięty bez zajęcia się grupami szczególnie wrażliwymi; wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do opracowania ukierunkowanych sposobów wsparcia długotrwałe bezrobotnych i bezdomnych, a także osób borykających się z szeregiem barier i różnymi rodzajami dyskryminacji; podkreśla, że potrzebne są odpowiednie minimalne dochody, aby wydobyć ludzi z ubóstwa; podkreśla, że bezdomność jest jedną z najbardziej skrajnych form wykluczenia społecznego i że europejska platforma na rzecz przeciwdziałania bezdomności jest podstawowym narzędziem, którego ostatecznym celem jest położenie kresu bezdomności do 2030 r.; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia ambitnych strategii krajowych, z odpowiednim finansowaniem krajowym i unijnym, opartych na zasadzie „najpierw mieszkanie”, aby zapobiegać bezdomności i zapewnić wszystkim dostęp do odpowiednich, bezpiecznych i przystępnych cenowo mieszkań; podkreśla, że kryzys kosztów utrzymania sprawia, iż jeszcze ważniejsze staje się wdrożenie na szczeblu krajowym gwarancji dla dzieci, wzmocnionej gwarancji dla

młodzieży i strategii UE na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami; wzywa Komisję do większej aktywności w zwalczaniu ubóstwa, zwłaszcza ubóstwa dzieci i ubóstwa pracujących; wzywa Komisję do dążenia do szczegółowego monitorowania wdrażania gwarancji dla dzieci we wszystkich państwach członkowskich;

5. podkreśla, że wysokiej jakości i dobrze finansowane usługi publiczne, w tym usługi socjalne, przyczyniają się do realizacji podstawowych wartości demokratycznych, takich jak poszanowanie praw podstawowych i praw człowieka, oraz odgrywają kluczową rolę w przezwyciężaniu kryzysów; ostrzega, że osoby znajdujące się w trudnej sytuacji, które nie mają dostępu do ukierunkowanych usług społecznych lub jest on dla nich ograniczony, odczuwają również negatywny wpływ na swój dostęp do innych ważnych usług publicznych, takich jak opieka zdrowotna czy szkolenia; wzywa Komisję do rozważenia możliwości dokonania przeglądu unijnych ram jakościowych dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, aby wesprzeć wysiłki państw członkowskich na rzecz poprawy dostępu do podstawowych usług dobrej jakości, w szczególności do mieszkań, energii, transportu, wody, kanalizacji, usług finansowych i komunikacji cyfrowej; wzywa Komisję Europejską do skuteczniejszego uwzględnienia kwestii społecznych w dziedzinie pomocy państwa oraz do rozszerzenia zakresu ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych w ramach jego kolejnego przeglądu, aby przyczynić się do lepszego dostępu do podstawowych towarów i usług oraz do ich lepszej jakości;
6. podkreśla potrzebę uwzględnienia w europejskim semestrze zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących inwestowania w odpowiedni zasiłek dla osób z niepełnosprawnością łączalny z innymi formami dochodu, aby w ten sposób ograniczyć ryzyko ubóstwa wśród osób z niepełnosprawnością;
7. uważa, że polityka równości płci musi być zakorzeniona w głównym nurcie i włączona do niego na wszystkich etapach zarządzania gospodarczego; podkreśla potrzebę zapewnienia równouprawnienia płci, niedyskryminacji i równości społecznej w stosunkach pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zajęcia się wszystkimi formami feminizacji ubóstwa, w szczególności poprzez poprawę warunków pracy w sektorach sfeminizowanych; apeluje o lepsze strategie polityczne uwzględniające aspekt płci na szczeblu UE, które mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, aby wpływ kryzysu kosztów utrzymania nie pogłębił nierówności płci;
8. wzywa do bardziej demokratycznego procesu europejskiego semestru, w którym Parlament byłby ściśle zaangażowany zwłaszcza w ustalanie priorytetów polityki makroekonomicznej i społecznej; uważa, że zmieniony proces europejskiego semestru powinien odbywać się zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, a więc być uzgodniony przez Radę i Parlament; wzywa Komisję do opracowania architektury zarządzania gospodarczego w UE opartej na solidarności, integracji, sprawiedliwości społecznej i konwergencji, równości płci, wysokiej jakości usług publicznych, w tym wysokiej jakości systemie edukacji publicznej dla wszystkich, wysokiej jakości zatrudnieniu i zrównoważonym rozwoju;
9. wyraża zaniepokojenie poważnymi skutkami obecnego kryzysu w sferze społecznej i w obszarze zatrudnienia, zwłaszcza wobec osób młodych; wzywa państwa członkowskie i Komisję do zadbania o to, by każda młoda osoba w Europie miała dostęp do edukacji,

szkoleń i płatnych staży oraz do rynku pracy; wzywa państwa członkowskie i Komisję do priorytetowego traktowania walki z bezrobociem; wzywa w związku z tym Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), aby wspierać rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu, dochody pracowników oraz samych pracowników, którzy zostaliby tymczasowo zwolnieni z powodu wzrostu cen energii, między innymi, jak również w celu złagodzenia skutków wstrząsów asymetrycznych;

10. popiera przejście ku zrównoważonemu, sprzyjającemu włączeniu i odpornemu modelowi wzrostu, który wspiera pozytywną konwergencję społeczną oraz wzmacnia zrównoważony rozwój i odporność gospodarki i społeczeństw UE; z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w tym roku w kierunku pełnego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych, ale wciąż czeka na pełne wdrożenie, w tym jego odpowiednich głównych celów na 2030 r., protokołu postępu społecznego, jak również promowanie inwestycji ukierunkowanych na przyszłość, skoncentrowanych na sprawiedliwej transformacji ekologicznej i cyfrowej, w których widoczny będzie zdecydowanie wymiar społeczny, w tym równość płci;
11. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby przyszłe unijne inicjatywy finansowania mające na celu wsparcie przemysłu i suwerenności zapewniały długoterminowy i zrównoważony wzrost oraz postęp społeczny; uważa, że niezbędne jest uwzględnienie następujących odpowiednich aspektów we wszelkich przyszłych instrumentach finansowania:
 - sprawiedliwości społecznej jako zasady przewodniej służącej zwiększeniu odporności UE na rosnące zagrożenia dla zdrowia i dobrostanu;
 - silnego nacisku na pracowników, dzięki czemu inwestycje powinny tworzyć miejsca pracy o dobrej jakości, aby podnieść poziom życia klasy niskiej i średniej oraz przynieść wymierne korzyści społecznościom, które często są pomijane i pozostawiane w tyle;
 - sprawiedliwości środowiskowej, aby zapewnić sprawiedliwą dystrybucję projektów z korzyścią dla społeczności defaworyzowanych, na które niedoinwestowanie infrastruktury krytycznej, zanieczyszczenie i zmiana klimatu wpływają w sposób nieproporcjonalnie silny;
12. przyjmuje do wiadomości zmieniony proces europejskiego semestru, charakteryzujący się szerszym zakresem i wzmocnionym nadzorem wielostronnym w celu zapewnienia trwałości i kluczowych inwestycji przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności budżetowej i uwzględnieniu reform i inwestycji za pośrednictwem krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, przejścia Europy na czystą energię dzięki planowi REPowerEU oraz uwzględnienia celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych; uważa, że europejskie reguły fiskalne powinny umożliwiać niezbędne inwestycje publiczne i finansowanie sprawiedliwego przejścia na gospodarkę bezemisyjną, a także właściwe wdrożenie zasad Europejskiego filaru praw socjalnych; podkreśla, że chociaż istnieje potrzeba zmniejszenia długu publicznego w rozsądnych ramach czasowych, mniejsze lub bardziej zadłużone państwa członkowskie potrzebują

bardziej elastycznych indywidualnych ścieżek dostosowawczych, które zapewnią im wystarczającą przestrzeń fiskalną do podjęcia inwestycji i reform niezbędnych do sprawiedliwej społecznie transformacji ekologicznej i cyfrowej w sposób, który nie pozostawi nikogo w tyle; przypomina państwom członkowskim o ich zobowiązaniu do przeprowadzenia reform i inwestycji przyczyniających się do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE oraz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, łagodzących społeczne i gospodarcze skutki kryzysu, w szczególności dla grup szczególnie wrażliwych, a także przyczyniających się do wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych za pośrednictwem krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności; podkreśla swoje zobowiązanie do kontynuowania tego wdrażania na szczeblu unijnym i krajowym, aby zmniejszyć nierówności, bronić godziwych wynagrodzeń, zwalczać wykluczenie społeczne i ubóstwo, a jednocześnie realizować cel, jakim jest zwalczanie ubóstwa dzieci i przeciwdziałanie ryzyku wykluczenia społecznego, tak aby wspierać pozytywną konwergencję gospodarczą i społeczną oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy;

13. przypomina, że w europejskim semestrze należy w większym stopniu uwzględnić zasady Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym zasadę nr 11 dotyczącą opieki nad dziećmi i wsparcia dla dzieci; podkreśla, że dostępność darmowych i cechujących się wysoką jakością usług, takich jak wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem, kształcenie, opieka zdrowotna, a także dostęp do odpowiednich warunków mieszkaniowych i zdrowego odżywiania to warunki niezbędne do zapewnienia równych szans oraz zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego; zauważa, że przeciwdziałanie ubóstwu dzieci wymaga odpowiednio finansowanych, kompleksowych i zintegrowanych środków oraz wdrożenia europejskiej gwarancji dla dzieci na szczeblu krajowym; ponawia apel o zwiększenie finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci za pomocą specjalnego budżetu w wysokości co najmniej 20 mld euro oraz o przeznaczenie przez państwa członkowskie co najmniej 5% przydzielonych im środków z EFS+ na walkę z ubóstwem dzieci i promowanie dobrostanu dzieci;
14. podkreśla potrzebę uwypuklenia społecznego wymiaru europejskiego semestru i wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych, zwłaszcza w świetle przeglądu zarządzania gospodarczego i zbliżającej się dezaktywacji klauzuli wyjścia; apeluje do Komisji o rozważenie przedstawienia rozporządzenia w sprawie ram konwergencji społecznej, pozwalającego monitorować ryzyko konwergencji społecznej, zapobiegać negatywnemu społecznemu efektowi zewnętrznemu działań politycznych lub wstrząsów gospodarczych szkodzącemu wzrostowej tendencji konwergencji społecznej, wykrywać potencjalne niepowodzenia we właściwym wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz ustanowić cele społeczne; uważa, że ryzyko dla konwergencji społecznej należy uwzględnić w zaleceniach dla poszczególnych krajów i brać je pod uwagę przy wytyczaniu kierunku korekty budżetowej;
15. podkreśla potrzebę inwestycji publicznych i prywatnych w celu poprawy tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i wspierania MŚP; podkreśla znaczenie rozwijania odpowiednich umiejętności i kwalifikacji siły roboczej, aby sprostać zapotrzebowaniu na wykwalifikowanych pracowników podczas transformacji ekologicznej i cyfrowej; nadal popiera Komisję w jej wysiłkach na rzecz poprawy warunków pracy i ochrony europejskich pracodawców i pracowników poprzez wspieranie i zachęcanie do procesów dialogu społecznego i zasięgu umów zbiorowych; z zadowoleniem przyjmuje

włączenie przez Komisję przepisów dotyczących dialogu społecznego i rokowań zbiorowych do zaleceń dla poszczególnych krajów z lat 2020–2021; ubolewa, że chociaż w 2020 r. dialog społeczny uwzględniono w 15 zaleceniach dla poszczególnych krajów, w 2022 r. mowa jest o nim tylko w dwóch zaleceniach; wzywa Komisję do promowania rokowań zbiorowych, demokracji w miejscu pracy i dialogu społecznego w ramach europejskiego semestru, a w szczególności w zaleceniach dla poszczególnych krajów, aby zapewnić godne wynagrodzenia w drodze rokowań zbiorowych;

16. podkreśla, jak ważna jest lepsza ocena skutku dystrybucyjnego istniejących i nowych strategii i reform monitorowanych w ramach procesu europejskiego semestru; apeluje do Komisji o ustanowienie wymogów dotyczących oceny skutku dystrybucyjnego krajowych programów reform; zauważa, że konsolidacja budżetowa może być sprawiedliwa i zrównoważona tylko wówczas, gdy skutek dystrybucyjny realokowanych wydatków lub zmian w poziomie dochodów jest prawidłowo skalibrowany i przyczynia się do ograniczenia nierówności społecznych, gospodarczych i regionalnych; wzywa Komisję do zaproponowania metodologii i jasnych celów w zakresie tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy; przypomina państwom członkowskim o wymogach włączenia do krajowych programów reform wyjaśnienia, w jaki sposób środki te mają przyczynić się do równouprawnienia płci i równych szans dla wszystkich oraz do uwzględnienia tych celów;
17. uważa, że zmieniona tablica wskaźników społecznych może nie odzwierciedlać odpowiednio 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych; wzywa zatem Komisję do rozważenia dalszego przeglądu i udoskonalenia tabeli wskaźników społecznych oraz o ujęcie w niej odpowiednich wskaźników, na przykład dotyczących dobrobytu społecznego, oraz do podziału danych według różnych czynników, takich jak płeć, wiek i dochód, aby poprzez dynamiczną ocenę określić rozbieżności społeczne i wpływ polityki na różne grupy, zwłaszcza te znajdujące się w trudnej sytuacji; zwraca uwagę, jak duże znaczenie ma uwzględnienie wskaźników, które w pełni odzwierciedlają tendencje i przyczyny nierówności, takich jak wskaźniki dotyczące równych szans, zatrudnienia dobrej jakości, podziału bogactwa, powszechnego dostępu do dobrej jakości usług publicznych, w tym energii, wody i urzędzeń sanitarnych, adekwatnych świadczeń emerytalnych, wskaźnika bezdomności, programów zapewniających dochód minimalny, chorób zawodowych (w tym chorób psychicznych) oraz świadczeń dla osób bezrobotnych, jak również wskaźników oddających wpływ degradacji środowiska i zmiany klimatu na społeczeństwo; przypomina Komisji, że wskaźnik AROPE („osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”) nie oddaje szerszych i bardziej złożonych przyczyn nierówności;
18. przyjmuje do wiadomości wnioski Komisji określające kierunki zmiany ram zarządzania gospodarczego służące wzmocnieniu zrównoważonego charakteru zadłużenia i promowaniu zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w drodze inwestycji i reform; wzywa Komisję do oceny, jakie wydatki i inwestycje są niezbędne do osiągnięcia długoterminowych celów społeczno-gospodarczych i wymagane do spełnienia kamieni milowych planów budowy i wzmocnienia odporności, oraz do zaproponowania nowego systemu obliczeń nadmiernego deficytu opartego na tej ocenie, aby uczynić transformację ekologiczną i cyfrową bardziej sprawiedliwą, wzmocnić odporność społeczną i zintensyfikować wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych, jednocześnie zapewniając

zrównoważony charakter finansów publicznych w państwach członkowskich; uważa, że systemy podatkowe powinny być zaprojektowane w taki sposób, aby zmniejszać nierówności, wspierać sprawiedliwość i chronić gospodarstwa domowe, oraz że powinny być zrównoważone, aby systemy były bardziej sprawiedliwe i skuteczne; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia skutecznych działań w celu zwalczania unikania opodatkowania i oszustw podatkowych, co będzie stanowić istotny środek na rzecz ograniczenia nierówności ekonomicznych i usprawnienia poboru dochodów podatkowych w państwach członkowskich; przypomina, że efektywna minimalna stawka podatkowa dla dużych przedsiębiorstw wielonarodowych w Unii Europejskiej może przyczynić się do rozwiązania problemu dumpingu podatkowego i zagwarantować, że wszystkie korporacje będą płacić sprawiedliwą część podatku od zysków generowanych przez ich działalność w UE;

19. wyraża zaniepokojenie aktualną sytuacją gospodarczą, prognozami na najbliższą przyszłość oraz wpływem, jaki poziom wzrostu płac niższy niż poziom inflacji może mieć na poziom życia w UE; uważa, że zwiększenie siły nabywczej jest jednym ze sposobów zapewnienia dalszego ożywienia gospodarczego, ale ogólnie rzecz biorąc wzrost płac nie będzie w nadchodzącym roku nadążał za inflacją, przez co pracownicy stracą siłę nabywczą; przypomina, że godne wynagrodzenie jest podstawowym narzędziem pomagającym gospodarstwom domowym nadążyć za wzrastającymi cenami energii; apeluje do państw członkowskich o zwalczanie praktyk konkurencyjnych opartych na niskich płacach i złych warunkach pracy oraz o natychmiastowe wdrożenie przepisów przewidzianych w dyrektywie o wynagrodzeniach minimalnych⁴, tak aby zgodnie z zaleceniami wynagrodzenie minimalne zwiększyć co najmniej do poziomu 60% krajowej mediany wynagrodzeń brutto lub 50% średniego wynagrodzenia brutto; wzywa Komisję do działań na rzecz poprawy warunków życia oraz do monitorowania sytuacji w zakresie wynagrodzeń minimalnych i zapewnienia, że niskie płace, a zwłaszcza wynagrodzenia minimalne, będą przystawać do gwałtownie rosnących kosztów utrzymania; apeluje do państw członkowskich o zapewnienie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych, aby osiągnąć godny poziom życia, ograniczyć ubóstwo pracujących, a także promować spójność społeczną i pozytywną konwergencję społeczną przy jednoczesnym zmniejszaniu luki płacowej między kobietami a mężczyznami; podkreśla, że aby zwiększyć udział gospodarstw domowych w grupie o średnich dochodach, wysiłki te należy połączyć z polityką rozszerzania zasięgu umów zbiorowych i zwiększania liczby członków związków zawodowych;
20. wzywa Komisję do oceny ewentualnego przeglądu europejskiej dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w celu zwiększenia zasięgu umów zbiorowych poprzez zobowiązanie przedsiębiorstw do przestrzegania układów zbiorowych, w tym wzmocnienia klauzuli społecznej, oraz do faworyzowania przedsiębiorstw, które przestrzegają praw pracowniczych i socjalnych, wykluczając z przetargów te przedsiębiorstwa, na które nałożono kary za stosowanie praktyk polegających na likwidacji związków zawodowych;

⁴ Dyrektywa (UE) 2022/2041 w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33).

21. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia godziwych płac, wysokiej jakości miejsc pracy oraz godnych warunków pracy, a także do promowania zarówno dobrego zdrowia fizycznego, jak i psychicznego, zwłaszcza w ramach bezpieczeństwa w miejscu pracy; w tym kontekście przypomina o znaczeniu równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz o prawie do bycia offline, zwłaszcza że obecnie wraz z rozwojem telepracy coraz bardziej zacierają się granice między środowiskiem zawodowym a prywatnym; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie między Radą a Parlamentem w sprawie dyrektywy w sprawie przejrzystości wynagrodzeń⁵ i apeluje o jej szybkie wdrożenie; wzywa państwa członkowskie do oceny pracy o równej wartości zgodnie z obiektywnymi kryteriami neutralnymi pod względem płci;
22. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie w sprawie przyjęcia Społecznego Funduszu Klimatycznego jako ambitny początek rozwiązywania problemu wpływu, jaki rozszerzenie handlu emisjami na sektory budownictwa i transportu drogowego będzie miało na znajdujące się w trudnej sytuacji gospodarstwa domowe, użytkowników transportu i mikroprzedsiębiorstwa; podkreśla, że ogólnym celem jest przyczynienie się do sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, która to transformacja nie pozostawia nikogo w tyle; apeluje o stworzenie większej liczby narzędzi, które pozwolą zająć się nierównym wpływem zmian klimatu i degradacji środowiska na grupy o różnych dochodach, a także społecznymi konsekwencjami transformacji naszych społeczeństw w kierunku neutralności klimatycznej; podkreśla, jak pilne jest przyjęcie instrumentów, które pozwalają wszystkim grupom społeczeństwa cieszyć się korzyściami z gospodarki neutralnej dla klimatu oraz które chronią gospodarstwa domowe, słabszych użytkowników transportu i mikroprzedsiębiorstwa przed oddziaływaniem zarówno zmiany klimatu, jak i zanieczyszczeń; nalega, aby strategie i cele społeczne i środowiskowe uwzględniać na równi z gospodarczymi; jest w związku z tym przekonany, że pakt stabilności i wzrostu jest przestarzały i nie oferuje ani elastyczności, ani architektury niezbędnej do wdrożenia nowych ram zarządzania na rzecz zrównoważonego rozwoju i postępu społecznego w UE; wzywa Komisję do ochrony prawa do zdrowia i zdrowego środowiska na szczeblu UE, ponieważ prawo to jest niezbędne do zapewnienia realizacji większości innych praw podstawowych oraz do przeprowadzenia inkluzywnej transformacji;
23. apeluje do Komisji i państw członkowskich o wykorzystanie Społecznego Funduszu Klimatycznego oraz stworzenie fundamentów pod rozwój ekologicznych systemów ochrony socjalnej na szczeblu krajowym przy wsparciu UE, aby wzmocnić społeczną odporność na skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska poprzez zareagowanie na skutki uboczne, jakie ma polityka ekologiczna dla miejsc pracy i warunków życia, oraz zapewnić, aby społeczności odczuwające te skutki były w pełni przygotowane na nowy rynek pracy; zwraca uwagę, że w przypadku tych programów można rozważyć następujące aspekty:

⁵ Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla kobiet i mężczyzn za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania (COM/2021/93 final).

- a) ochronę zdrowia społecznego dla osób dotkniętych zdarzeniami związanymi ze zmianą klimatu;
 - b) ochronę przed bezrobociem uzupełnianą aktywną polityką zatrudnienia ukierunkowaną na osoby, które tracą godziny robocze w swojej pracy ze względu na ekstremalne warunki pogodowe lub powiązane zdarzenia bądź są zwalniane ze względu na likwidację branż wysokoemisyjnych;
 - c) programy robót publicznych, które zapewniają wsparcie gotówkowe lub rzeczowe oraz przyczyniają się do odnowienia aktywów i infrastruktury, jednocześnie poprawiając umiejętności pracowników i zwiększając ich szanse na zatrudnienie, a także służą zapewnieniu pracownikom narzędzi umożliwiających zintegrowanie się z lokalnymi lub nowymi rynkami pracy;
 - d) świadczenia z pomocy społecznej dla osób dotkniętych wstrząsami klimatycznymi pozwalające zwiększyć tym osobom bezpieczeństwo dochodowe i żywnościowe;
 - e) programy gwarancji zatrudnienia oraz szkolenia lub reorientacja zawodowa dające nowe możliwości pracownikom i społecznościom, którzy ze względu na środki ochrony środowiska nie mogą już zarabiać na życie poprzez dotychczasową działalność, oraz służące zapewnieniu, aby nadal mogli oni uczestniczyć w rynku pracy;
 - f) strategię rozwoju i prognozowania umiejętności mające na celu poprawę umiejętności ogólnych, sektorowych i zawodowych na potrzeby zielonej gospodarki;
 - g) systemy finansowania wspierające gospodarstwa domowe w renowacjach pod kątem efektywności energetycznej w celu przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu;
24. podkreśla, że wsparcie dla MŚP, w tym zmniejszenie zbędnych obciążeń administracyjnych, ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania, że będą one mogły w pełni dostosować swoją działalność do ekologicznej transformacji i utrzymać siłę roboczą, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, przy jednoczesnym zapewnieniu najwyższego poziomu ochrony pracowników i środowiska oraz pomaganiu europejskim pracodawcom w inwestowaniu w zrównoważony wzrost i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy;
25. wzywa Komisję do zaproponowania dyrektywy regulującej warunki telepracy w całej UE oraz zapewniającej godne warunki pracy i zatrudnienia w gospodarce cyfrowej; uważa, że prawo do bycia offline ma zasadnicze znaczenie dla dobrostanu psychicznego pracowników i osób samozatrudnionych, w tym dla pracownic i dla pracowników zatrudnionych w niestandardowych formach, i że powinno zostać uzupełnione o dyrektywę w sprawie zagrożeń psychospołecznych i dobrego samopoczucia w pracy; wzywa Komisję do zaproponowania, w porozumieniu z partnerami społecznymi, dyrektywy w sprawie minimalnych norm i warunków zapewniających wszystkim pracownikom możliwość skutecznego korzystania z prawa do bycia offline; podkreśla, że przyszła inicjatywa Komisji dotycząca „kompleksowego podejścia do zdrowia

psychicznego”, która ma zostać opublikowana w czerwcu, jest dobrą okazją do rozpoczęcia prac nad tymi dyrektywami;

26. podkreśla, że przy kurczącej się populacji w wieku produkcyjnym strategie polityczne przyciągające większą liczbę osób na rynek pracy mają zasadnicze znaczenie; uważa, że integracja migrantów na rynku pracy będzie miała pozytywny wpływ na podaż pracy, zmniejszy niedobory siły roboczej oraz przyczyni się do wzrostu wskaźników zatrudnienia⁶; zauważa jednak, że pracownicy migrujący nadal doświadczają nierównego traktowania i wyzysku; podkreśla, że wszyscy pracownicy migrujący muszą być chronieni przed wyzyskiem, w tym poprzez zagwarantowanie im skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i zadośćuczynienia; uważa, że musi to zostać połączone z innymi strategiami politycznymi, które umożliwiają prowadzenie aktywności zawodowej w dobrym zdrowiu, poprawiają warunki pracy i lepiej dostosowują rynki pracy do zmieniających się potrzeb pracowników przez całe ich życie;
27. apeluje o lepsze uwzględnienie słabszych grup społecznych w europejskim semestrze, wdrożenie środków wspierających zatrudnienie osób młodych i osób starszych oraz lepsze możliwości dla osób z niepełnosprawnościami, a także o skuteczne narzędzia zapobiegania dyskryminacji; podkreśla znaczenie środków mających na celu integrację obywateli państw trzecich, w tym naukę języka, ponieważ jest on podstawą komunikacji we wszystkich obszarach działalności gospodarczej, umożliwiając udział w szkoleniach zawodowych i przekwalifikowanie w celu rozwinięcia odpowiednich kompetencji;
28. podkreśla, że pracodawcy muszą wspierać relacje międzypokoleniowe w przedsiębiorstwie i międzypokoleniowe uczenie się młodszych od starszych i odwrotnie; podkreśla, że starzejąca się siła robocza może być pomocna przedsiębiorstwu w opracowaniu nowych produktów i usług, aby w bardziej kreatywny i produktywny sposób dostosować się do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie do stworzenia zachęt do przekazywania wiedzy między pokoleniami oraz do podjęcia konkretnych działań ułatwiających zatrudnianie młodzieży i przygotowania do przejścia na emeryturę; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględniania w ocenach strategii politycznych, w porozumieniu z organizacjami młodzieżowymi, możliwych skutków dla młodych ludzi;
29. wyraża zaniepokojenie z powodu dużej liczby osób przedwcześnie kończących naukę, którym później grozi bezrobocie i popadnięcie w błędne koło ubóstwa międzypokoleniowego, zważywszy że w 2021 r. 11,4% młodych mężczyzn i 7,9% młodych kobiet w UE zbyt wcześnie porzuciło naukę czy szkolenie; wzywa Komisję do koordynowania – wraz z państwami członkowskimi, społeczeństwem obywatelskim i odpowiednimi zainteresowanymi stronami – wdrażanie odpowiednich rozwiązań w celu zatrzymania dzieci i młodzieży w systemie edukacji; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia młodym ludziom dostępu do płatnych, wysokiej jakości i włączających staży i praktyk; apeluje o zapewnienie młodym ludziom odpowiednich i solidnych pierwszych doświadczeń zawodowych oraz możliwości podnoszenia kwalifikacji i zdobywania nowych kwalifikacji lub umiejętności; potępia praktykę bezpłatnych staży

⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migrant_integration_statistics.

jako formę wykorzystywania młodych pracowników oraz łamanie ich praw oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby we współpracy z Parlamentem i przy poszanowaniu zasady pomocniczości zakończyły bezpłatne staże i zaproponowały wspólne ramy prawne zapewniające godziwe wynagrodzenia za staże i praktyki zawodowe, aby uniknąć praktyk opartych na wyzysku; potępia praktykę stosowania umów zerogodzinowych i apeluje do państw członkowskich o udzielenie wsparcia pracodawcom zapewniającym staże i praktyki ludziom młodym z niepełnosprawnościami; wzywa Komisję do dokonania przeglądu istniejących instrumentów europejskich, takich jak ramy jakości staży oraz europejskie ramy jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego, a także do wprowadzenia kryteriów jakościowych dla ofert przedstawianych młodym ludziom, w tym zasady sprawiedliwego wynagrodzenia dla stażystów i praktykantów, dostępu do ochrony socjalnej, trwałego zatrudnienia i praw socjalnych;

30. wyraża obawę w związku z rozbieżnościami między analizą i zaleceniami Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) dotyczącymi polityki umiejętności a strategiami wdrażanymi na szczeblu unijnym i krajowym, co może prowadzić do nieefektywności; zwraca uwagę na dowody przedstawione w sprawozdaniach Cedefopu na temat niedostatecznego korzystania z umiejętności, posiadania nadmiernych kwalifikacji, niskiego popytu na umiejętności i ograniczonej złożoności wielu europejskich stanowisk pracy, a także stosunkowo niewielki poziom zapotrzebowania na umiejętności cyfrowe w Europie, co może utrudnić transformację cyfrową i wpłynąć na konkurencyjność Europy; apeluje do Komisji o przedstawienie wniosków i koordynowanie działań politycznych, które przyczyniają się do zwiększenia liczby bardziej złożonych cyfrowo miejsc pracy, oraz o usprawnienie prac nad zachętami skłaniającymi do podnoszenia cyfrowych umiejętności pracowników; co obejmie też szkolenia i uczenie się przez całe życie; podkreśla, że takie inicjatywy powinny być również skierowane do słabszych grup społecznych i mniejszości, aby ułatwić wszystkim dostęp do rynku pracy, biorąc pod uwagę, że 45% pracowników unijnych uważa, że potrzebuje nowej wiedzy i umiejętności ze względu na nowe technologie cyfrowe w swoim miejscu pracy;
31. przypomina, że tworzenie dobrej jakości miejsc pracy i wdrażanie strategii ich utrzymywania to najlepszy sposób przyciągania wykwalifikowanych pracowników i zachęcania pracodawców do inwestowania w swoich pracowników; podkreśla, że w sprawozdaniach Cedefopu podkreślono, że trudności związane z rekrutacją (w tym te wynikające z niedopasowania umiejętności) w znacznej mierze odzwierciedlają również niską jakość miejsc pracy, brak polityki zarządzania zasobami ludzkimi ukierunkowanej na pracowników oraz niewykorzystane możliwości związane z projektowaniem stanowiska pracy; apeluje do Komisji o przyczynienie się do wyeliminowania luk kompetencyjnych istniejących w Europie oraz o zmianę strategii na rzecz podnoszenia kwalifikacji i nabywania nowych kwalifikacji zawodowych w świetle ustaleń Cedefopu; podkreśla pilną potrzebę większego wsparcia na rzecz szkolenia przez całe życie i reorientacji zawodowej zgodnie z celem na 2030 r., który zakłada, że co najmniej 60% wszystkich dorosłych będzie uczestniczyło co roku w szkoleniach;
32. podkreśla, że prognozowanie przyszłego rynku pracy prowadzi do zwiększenia odporności gospodarek, co wymaga aktywnej polityki rynku pracy, ciągłego podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników oraz silnych systemów ochrony

socjalnej; wyraża zaniepokojenie doniesieniami o niedoborach siły roboczej w wielu zawodach, w szczególności w zawodach związanych z kwalifikacjami w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) oraz kształceniem i opieką zdrowotną; podkreśla potrzebę poprawy warunków ich pracy, co pomogłoby również zmniejszyć niedobory na rynku pracy, a także potrzebę wzmocnienia unijnych programów edukacyjnych, wspierających wysiłki pracowników i nauczycieli w zakresie kształcenia odpowiednich umiejętności;

33. apeluje o opracowanie unijnej zielonej strategii przemysłowej w celu zapewnienia, aby przyszłe miejsca pracy były nie tylko ekologiczne, lecz przede wszystkim godziwe, dobrze płatne i oparte na dobrych warunkach pracy, w tym w odniesieniu do bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy, solidnej ochrony socjalnej oraz równouprawnienia płci; apeluje również, aby strategia ta zapewniała wynagrodzenie adekwatne do kwalifikacji i potwierdzonych kompetencji; podkreśla potrzebę zapewnienia równych warunków konkurencji w celu wspierania konwergencji społecznej i gospodarczej, a także zapobiegania pogłębianiu się różnic w inwestycjach publicznych i wsparciu ze względu na różne możliwości fiskalne państw członkowskich; wzywa państwa członkowskie do dobrego wykorzystania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz innych odpowiednich funduszy i platform UE w celu zapewnienia, aby miejsca pracy stopniowo likwidowane w wyniku zielonej transformacji były zastępowane wysokiej jakości miejscami pracy na tych samych obszarach; podkreśla w tym kontekście potencjał gospodarki o obiegu zamkniętym oraz rolę, jaką procedury udzielania zamówień publicznych powinny odgrywać w promowaniu rokowań zbiorowych i dobrych warunków pracy; podkreśla, że ekologiczna polityka przemysłowa UE może stać się w nadchodzących latach jednym z głównych elementów przyczyniających się do tworzenia miejsc pracy w Europie, zarówno w sektorach wschodzących, jak i tradycyjnych, co odzwierciedla fakt, że zrównoważona działalność gospodarcza bardziej sprzyja tworzeniu miejsc pracy niż działalność, którą zastępuje; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by plan przemysłowy UE doprowadzi do sprawiedliwej transformacji i realizacji jej celów, w tym w tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy zapewniających sprawiedliwe warunki pracy i dobre wynagrodzenie, promowania rokowań zbiorowych i respektowania układów zbiorowych;
34. przypomina, że europejscy, krajowi i sektorowi partnerzy społeczni odgrywają zasadniczą rolę w przewidywaniu zmian; podkreśla potrzebę dokładnego informowania związków zawodowych i przedstawicieli pracowników oraz konsultowania się z nimi we wszystkich procesach podejmowania decyzji w celu zapewnienia sprawiedliwej transformacji; wzywa państwa członkowskie do konsultowania się z partnerami społecznymi przy opracowywaniu i wdrażaniu planów krajowych (krajowych programów reform, planów stabilności/konwergencji lub krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności); podkreśla kluczową rolę rokowań zbiorowych w zapewnianiu najwyższych norm w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, rozwoju odpowiednich umiejętności i strategicznym przewidywaniu zmiany; podkreśla, że europejskie i międzynarodowe prawa człowieka gwarantują wszystkim pracownikom prawo do organizowania się, tworzenia związku zawodowego i przystąpienia do niego, angażowania się w rokowania zbiorowe, podejmowania działań zbiorowych na rzecz obrony ich praw oraz korzystania z ochrony na mocy układów zbiorowych; wzywa państwa członkowskie, aby wyeliminowały wszelkie przepisy krajowe, które

ograniczają rokowania zbiorowe, w tym przez zapewnienie związkom zawodowym dostępu do miejsc pracy na potrzeby działań organizacyjnych, wymiany informacji i konsultacji, aby wzmocnić reprezentację pracowników;

35. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

Europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: aspekty związane z zatrudnieniem i aspekty społeczne w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2023 mają szczególne znaczenie w kontekście rosnącej inflacji i rosnących kosztów życia wynikających z inwazji Rosji na Ukrainę. Zaledwie rok temu naszymi największymi zmartwieniami były kryzys społeczno-gospodarczy odczuwany wskutek pandemii COVID-19, a także nierówności społeczne, które mogły powstawać z powodu zmiany klimatu i transformacji cyfrowej. Teraz, w 2023 r., musimy dodać do tej listy kontekst społeczno-gospodarczy obserwowany w Europie, gdzie większości rodzin nie tylko nie stać na opłacenie rachunków za gaz i prąd, ale muszą one wybierać między nakarmieniem rodziny a ogrzaniem domu. Ponadto wzrost inflacji oraz wzrost cen żywności i energii wpływa na grupy szczególnie wrażliwe, co z kolei pogłębia nierówności i ubóstwo, zwłaszcza ubóstwo energetyczne. Co więcej, tempo wzrostu płac nie dorównuje tempu wzrostu inflacji, w związku z czym ubóstwo pracujących nasila się w takim stopniu, że osoby pracujące mają mniejszą siłę nabywczą, a ich warunki życia ulegają pogorszeniu.

W sprawozdaniach na 2023 r. sporządzanych w ramach europejskiego semestru Komisja zauważa, że wynagrodzenie minimalne będzie niższe w niemal każdym państwie, ubóstwo pracujących w UE nie zmniejszyło się w ostatniej dekadzie, w większości państw członkowskich doszło do ograniczenia adekwatności dochodów minimalnych, a wydatki na cele mieszkaniowe nadal kształtują się na poziomie ponad 40% dla ponad 8% ludności, a jednocześnie nie odnotowano w zasadzie żadnego postępu w ograniczeniu poziomu bezdomności. Jednocześnie zmiana klimatu i degradacja środowiska doprowadziły do pogłębienia istniejących nierówności i w nieproporcjonalny sposób dotknęły osoby ubogie oraz grupy szczególnie wrażliwe.

W tym kontekście należy mieć na uwadze, że ograniczenie nierówności jest wspólnym obowiązkiem Unii i państw członkowskich. Artykuł 9 TFUE stanowi, że „[p]rzy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wykluczenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego”. W związku z tym europejski semestr jako mechanizm koordynacji unijnej polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia musi służyć usprawnianiu środków pozwalających państwom członkowskim stawiać czoła poważnemu kryzysowi gospodarczo-społecznemu, z którym mamy dziś do czynienia. Będzie to gwarancją równiejszego i bardziej sprawiedliwego społeczeństwa europejskiego i konwergencji społecznej polegającej na równaniu w górę.

Projekt sprawozdania przedstawiony przez sprawozdawczynię opiera się na koncepcji, w myśl której środki konieczne w tym kontekście wymagają nowego modelu zarządzania gospodarczego w UE. Aktualny pakt stabilności i wzrostu stracił na aktualności i nie charakteryzuje się elastycznością ani strukturą konieczną do ustanowienia nowego ładu dobrostanu, zrównoważonego rozwoju i postępu społecznego.

Najnowsze kierunki przeglądu unijnych ram zarządzania gospodarczego proponowane przez Komisję Europejską zakładają plany reformy budżetowej dostosowane do sytuacji każdego z

państw członkowskich. Niemniej jednak przejściowe rozwiązania prowizoryczne nie są wyjściem. Zamiast nich potrzebujemy strukturalnych środków średniookresowych i długookresowych, które pozwolą ustanowić nowy model zarządzania gospodarczego opierający się na solidarności, sprawiedliwości społecznej i dobrostanie wszystkich obywateli Unii. Średniookresowe i długookresowe cele unijne, obejmujące zwiększenie odporności gospodarczej i społecznej, powinny być realizowane z myślą o celach Unii wyrażonych w art. 3 TFUE, w szczególności zrównoważonym rozwoju Europy, któremu będzie towarzyszyć pełnoskalowy postęp w dziedzinie zatrudnienia i postęp społeczny.

W tym celu konieczne jest zmodernizowanie aktualnego paktu stabilności i wzrostu w taki sposób, aby jego ramy umożliwiały rozszerzenie ogólnej klauzuli wyjścia, o ile jest to konieczne do usprawnienia inwestycji publicznych, oraz aby wyłączyć z obliczania deficytu inwestycje w systemy ochrony socjalnej („zasada zrównoważonego budżetu”).

Porzucenie polityki fiskalnej opartej na polityce wyrzeczeń nie jest kwestią dobrowolności, ale elementem niezbędnym do zagwarantowania wszystkim obywatelom godnych warunków życia, a także stopniowego i zrównoważonego rozwoju. Od wielu lat żyjemy pogrążeni w strukturalnym kryzysie społeczno-gospodarczym. Jedynym sposobem na ograniczenie nierówności i ubóstwa w UE jest pilna redystrybucja bogactwa i zdecydowane inwestowanie w nasze systemy dobrostanu społecznego. Inwestycje społeczne są kluczowe, aby możliwe było osiągnięcie zrównoważonego wzrostu w perspektywie średniookresowej i długookresowej i aby krajowe systemy opieki społecznej pełniły swoją podstawową funkcję stabilizacyjną.

Z tego względu w europejskim semestrze należy uwzględnić zdecydowany wymiar społeczny, który sprawi, że cele społeczne będą tak samo istotne jak cele gospodarcze i środowiskowe.

Potrzebujemy procesu semestru, który gwarantuje spójność między zaleceniami dla poszczególnych krajów a celami Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, jest zgodny z wszystkimi zasadami filaru socjalnego i w ramach którego lepiej dokonuje się oceny skutku dystrybucyjnego istniejących i nowych strategii i reform objętych monitorowaniem. Potrzebujemy procesu, który obejmuje większą liczbę wskaźników społecznych, w pełni ilustrujących tendencje i przyczyny nierówności, jakość zatrudnienia, podział bogactwa, dostęp do usług publicznych wysokiej jakości, adekwatność świadczeń emerytalnych, program wynagrodzenia minimalnego i zasiłki dla bezrobotnych. Potrzebujemy wreszcie semestru, który obejmuje wskaźniki pozwalające mierzyć wpływ degradacji środowiska i zmiany klimatu na społeczeństwo.

Do głównych punktów apelu sprawozdawczymu kierowanemu do Komisji Europejskiej i państw członkowskich w ramach semestru 2023 należą wezwania do:

- natychmiastowego wdrożenia dyrektywy o wynagrodzeniu minimalnym;
- nadania instrumentowi SURE charakteru mechanizmu stałego;
- przyjęcia dyrektywy w sprawie programów wynagrodzenia minimalnego, a nie jedynie zalecenia w tym względzie;

- wzmocnienia europejskiej gwarancji dla dzieci, ze specjalnym finansowaniem w wysokości co najmniej 20 mld EUR;
- stworzenia przepisów, które zagwarantują dostęp do usług podstawowych, takich jak mieszkalnictwo, energia, transport, kanalizacja, a także zakaz odłączania energii grupom szczególnie wrażliwym;
- utworzenia pakietu solidarnościowego, aby pomóc osobom i MŚP w radzeniu sobie z rosnącymi kosztami życia;
- przyjęcia rozporządzenia w sprawie ram konwergencji społecznej, aby monitorować zagrożenia związane z konwergencją społeczną, zapobiegać negatywnemu społecznemu efektowi zewnętrznemu działań politycznych lub wstrząsów gospodarczych oraz wykrywać potencjalne szkody, a także ustanowić obowiązkowe cele społeczne, które należy osiągnąć;
- opracowania ekologicznych programów opieki społecznej na szczeblu krajowym, aby wzmocnić społeczną odporność na skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska.

Sprawozdawczyni popiera przejście ku zrównoważonemu, sprzyjającemu włączeniu i odpornemu modelowi wzrostu, wzmacniającemu zrównoważony rozwój i odporność gospodarki UE, a także pełne wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym jego odpowiednich głównych celów na 2030 r., protokołu postępu społecznego, jak również promowanie inwestycji ukierunkowanych na przyszłość skoncentrowanych na sprawiedliwej transformacji ekologicznej i cyfrowej. Krótko mówiąc, popiera Europę o zdecydowanie ekologiczno-społeczne ukierunkowaniu.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ

Data przyjęcia	1.3.2023
Wynik głosowania końcowego	+ : 26 - : 10 0 : 13
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	João Albuquerque, Marc Angel, Dominique Bilde, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Loucas Fourlas, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Radan Kanev, Ádám Kósa, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jörg Meuthen, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoș Pîslaru, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Marc Botenga, Gheorghe Falcă, Lina Gálvez Muñoz, José Gusmão, Pierre Larrourou, Antonius Manders, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Marie-Pierre Vedrenne

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

26	+
PPE	David Casa
Renew	Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pislaru, Samira Rafaela, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	João Albuquerque, Marc Angel, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Estrella Durá Ferrandis, Lina Gálvez Muñoz, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Pierre Larrourou, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	José Gusmão, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

10	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión, Elzbieta Rafalska, Beata Szydło
ID	Dominique Bilde, Guido Reil
NI	Ádám Kósa, Jörg Meuthen
PPE	Radan Kanev, Miriam Lexmann, Tomáš Zdechovský

13	0
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
PPE	Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Loucas Fourlas, Antonius Manders, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh
S&D	Ilan De Basso, Marianne Vind
The Left	Marc Botenga

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się